

PROJEKTAS „KULTŪROS VERTYBIŲ FOTOGRAFAVIMAS IR INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISIŲ LICENCIJOS“

Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus filialas Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir LIMIS centras (toliau – LM ISC LIMIS) 2020 m. įgyvendino projektą „Kultūros vertybių fotografavimas ir intelektinės nuosavybės teisių licencijos“, kurį finansavo Lietuvos kultūros taryba. Projekto tikslas – kelti muziejų darbuotojų kvalifikaciją atrenkant kultūros paveldo objektus fotografavimui, mokyti objektus fotografuoti ir viešinant sukurtą skaitmeninį turinį taikyti intelektinės nuosavybės teisių licencijas. Projektą sudarė du moduliai: Fotografavimo modulis ir Mokymų apie intelektinės nuosavybės teisių licencijas modulis. Projekto vadovė – LM ISC LIMIS Skaitmeninimo skyriaus vedėja Skirmantė Kvietkauskienė.

Panašaus pobūdžio veiklas LM ISC LIMIS vykdo nuo 2015 metų. Per 5 metus LM ISC LIMIS specialistai aplankė 48 muziejus, nufotografavo beveik 13 000 kultūros paveldo objektų, parengė jų skaitmeninius vaizdus archyvavimui.

2020 m., vykdant Fotografavimo modulio veiklas, buvo sudaryta mobilioji skaitmenintojų grupė, kuri, tęsdama 2015–2019 m. darbo tradicijas, buvo pasirengusi aplankyti 26 muziejus, ir čia dirbantiems specialistams padėti fotografuoti kultūros paveldo objektus, kurių patys muziejininkai nepajėgūs nufotografuoti. Analizuojant muziejų pateiktą turinį Lietuvos muziejų informacinės sistemos viešojoje prieigoje www.limis.lt pastebėta, kad didžioji dalis viešinamų objektų yra plokštuminiai objektai (nuotraukos, grafikos darbai, dokumentai), o tūrinių objektų (skulptūrų, keramikos, porceliano, stiklo dirbinių) – pateikiama mažai, nes muziejai neturi jų fotografavimui reikalingos įrangos, vykdančiams skaitmeninimo veiklas trūksta profesinių žinių ir įgūdžių. Ne kiekvienas fotografas gali fotografuoti skirtingų tipų muziejinius objektus, todėl didelė jų dalis

dar lieka nematomi virtualioje erdvėje. Akivaizdu, kad didesnė ir gausesnė skaitmeninių vaizdų įvairovė atveria didesnes galimybes muziejams viešinti paveldą www.limis.lt, Virtualioje elektroninio paveldo informacinėje sistemoje www.epaveldas.lt, Europos kultūros paveldo portale „Europeana“ www.europeana.eu, todėl muziejai noriai tapo projekto partneriais. Be to, skaitmeniniai vaizdai naudojami ir kasdienėje muziejų veikloje, pristatant ekspozicijas, renginius, papildant parodas, naudojami leidybinėje veikloje, edukacijoje. Mobilijai skaitmeninimo grupei atvykus į muziejų fotografavimo metu muziejininkai turėjo galimybę įtvirtinti žinias, kurias įgijo anksčiau dalyvaudami LM ISC LIMIS organizuojamuose fotografavimo bei skaitmeninių vaizdų parengimo mokymuose. Kolegoms iš kitų muziejų taip pat buvo teikiamos konsultacijos bei metodinė pagalba kultūros vertybių atrankos fotografavimui ir viešinimui bei sukurtų skaitmeninių vaizdų archyvavimo klausimais.

Vykdant projektą, buvo planuota aplankyti 26 muziejus. Deja, karantino dėl COVID-19 paskelbimas Lietuvoje ankstyvą pavasarį pakoregavo planus – teko atšaukti išvykas į 9 muziejus. Dar nepasibaigus karantinui, bet jau leidus vykdyti tam tikras veiklas, buvo atnaujintos išvykos į tuos muziejus, į kuriuos jos dėl karantino buvo atšauktos. Pavyko suderinti, kad mobilioji skaitmenintojų grupė būtų saugiai priimta muziejuje ir būtų sudarytos sąlygos dirbti laikantis galiojančių saugumo rekomendacijų. Iki spalio mėnesio pabaigos pavyko aplankyti 19 muziejų, tačiau vėl pablogėjo epidemiologinė situacija Lietuvoje, paskelbti lokalūs karantinai savivaldybėse. Dėl šios priežasties vėl teko stabdyti išvykas į muziejus. Liko neaplankyti 6 muziejai.

Projekto metu nufotografuota apie 3000 kultūros paveldo objektų. Nufotografuotų objektų kiekis kiekviename muziejuje labai skiriasi. Jis svyruoja nuo 100 iki kelių šimtų eksponatų. Darbo sparta priklauso nuo to, kokio tipo ir dydžio objektai fotografuojami (smulkesni – greičiau, o dideli, sunkūs – lėčiau). Į projektą šiemet įsitraukė ir daug naujų muziejų: Lietuvos švietimo istorijos muziejus, Lietuvos medicinos istorijos ir farmacijos muziejus,

Fotografas Maironio lietuvių literatūros muziejuje. Skirmantės Kvietkauskienės fotografija

Vladislavo Sirokomlės muziejus, Mažosios Lietuvos istorijos muziejus, Lietuvos etnokosmologijos muziejus. Su naujų muziejų atėjimu atsiranda ir fotografavimui pateikiamų įvairesnių objektų: Mažojoje Lietuvoje naudoti darbo ir buities įrankiai, indai, tekstilė, rašalinių kolekcija iš Vladislavo Sirokomlės muziejaus, tarpukario Lietuvos mokyklose naudotų žemėlapių kolekcija iš Lietuvos švietimo istorijos muziejaus, mineralinių medžiagų kolekcija iš Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus. Kiekvieną kartą iššūkiu fotografams tampa dar nefotografuotų objektų fotografavimas, įrangos pasirinkimas. Ankstesniais metais tekdavo atsisakyti fotografuoti drabužius, tačiau įsigijus lengvai transportuojamus manekenus, aprangos, liturginių reikmenų fotografavimas tapo įmanomas. Žinoma, atsiranda tokių objektų, kurių neįmanoma nufotografuoti muziejuose esančiose patalpose. Dažnai tai būna labai didelės apimties objektai, įstiklinti eksponatai, kurių be specialios įrangos fotografuoti neįmanoma. Tokiais atvejais, jei tik įmanoma, siūloma atvežti eksponatus į Lietuvos nacionaliniame dailės muziejuje veikiančią fotostudiją.

Tekstilės fotografavimas Utenos kraštotyros muziejuje. Gintarės Grigenaitės fotografija

Mobiliųjų skaitmeninimo grupių fotografai įdeda daug darbo fotografuodami eksponatus ir tvarkydami jų skaitmeninius vaizdus, stengiasi suskaitmenintą ir archyvavimui parengtą turinį muziejams pateikti operatyviai, tačiau yra muziejų, kurie kultūros paveldo objektų aprašyti LIMIS ir sklaidai skirtų duomenų viešinti neskuba. Todėl, rengiant panašius projektus ateityje, bus atsižvelgta į kultūros paveldo objektų skaitmeninių vaizdų naudojimą, viešinimą.

Vis daugiau muziejų kultūros paveldo objektų skaitmeninius vaizdus viešina ne tik www.limis.lt, Lietuvos kultūros paveldo platformoje (www.epaveldas.lt), Europos kultūros paveldo platformoje (www.europeana.eu) ir kituose portaluose, bet ir savo muziejų interneto svetainėse, socialiniuose tinkluose, leidžia leidinius, tačiau dažnai pamiršta nurodyti fotografą, taip pažeidžia autoriaus (o fotografas yra skaitmeninio vaizdo autorius) teises. Tokiais atvejais tenka priminti ištaisyti klaidas, dažniausiai tai ir padaroma, bet yra buvę keletas atvejų, kai į pastabas nebuvo reaguojama.

Viešinant skaitmenines bylas svarbu nurodyti, kokie teisiniai ribojimai galioja ir kokiomis sąlygomis, nepažeidžiant autoriaus ir kitų teisių, interneto naudotojai gali jas naudoti. 2018–2019 m. Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka atminties institucijų darbuotojams parengė „Suskaitmeninto ir skaitmeninio

kultūros paveldo turinio naudojimo teisių priskyrimo bei ženklavimo metodiką ir rekomendacijas“. Vėliau, siekiant padidinti metodikos taikymo patogumą ir išplėsti galimą jos naudotojų ratą, sukurtas skaitmeninio turinio ženklavimo elektroninis įrankis (<https://cc.lnb.lt/>). LM ISC LIMIS, siekdamas didinti kultūros paveldo objektų skaitmeninio srityje dirbančių muziejininkų kompetencijas ir gilinti jų žinias, 2020 m. spalio mėn. surengė 6 seminarus. Juose pristatyta metodikos paskirtis, jos aktualumas, paaiškinta, kaip nustatyti, ar galima teisėtai skelbti skaitmeninį kultūros, mokslo, kūrybos objektą internete, kokie teisiniai ribojimai galioja, kokias teises galima suteikti galutiniam suskaitmeninto objekto naudotojui, kaip paženklinėti internete skelbiamą skaitmeninį objektą naudojant „Creative Commons“ licencijas ir „Europeana“ naudojamas „Rights Statements“ pareikščių žymas. Po teorinės dalies vyko praktiniai užsiėmimai, kuriuose muziejininkai įvairiems kultūros paveldo objektams turėjo priskirti teisingas licencijas ir pareikštis. Mokymus vedė projekto „Visuomenės poreikius atitinkančios virtualios kultūrinės erdvės plėtra“ skaitmeninio konsultantė dr. Giedrė Milerytė-Japertienė iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos. Buvo numatyta, kad užsiėmimai vyks Lietuvos nacionaliniame dailės muziejuje, tačiau spalio pabaigoje pablogėjus epidemiologinei situacijai, planus teko koreguoti ir 3 iš 6 seminarų įvyko nuotoliniu būdu naudojant nuotolinio darbo ir mokymosi platformą „Microsoft Teams“. Seminaruose iš viso dalyvavo 61 muziejininkas. Įgytas žinias jie galės tiesiogiai panaudoti ir pritaikyti praktiškai dirbdami su LIMIS, nes 2020 m. spalio mėn. joje įdiegtas klasifikatorius „Skaitmeninių bylų naudojimo teisių ženklavimas“, skirtas ženklinti viešinamas kultūros paveldo objektų skaitmenines bylas pagal tarptautines „Creative Commons“ licencijas ir kultūros paveldo objektų skaitmeninės platformos „Europeana“ naudojamas „Rights Statements“ teisių pareikštis. Atsižvelgiant į vykusią seminarų patirtį, galima daryti išvadą, kad didesnės dalies muziejininkų žinios autorių teisių tema ir skaitmeninio turinio ženklavimo tema yra pakankamai menkos, todėl panašių mokymų planuojama surengti daugiau ateinančiais metais.

Klasifikatorius „Skaitmeninių bylų naudojimo teisių ženklimas“

Klasifikatorius skirtas visiems muziejams ir bus naudojamas kultūros paveldo objektų skaitmeninių bylų viešinimo procese. Jis sukurtas remiantis skaitmeninio turinio ženklavimo žinynu (<https://cc.lnb.lt/>) ir „Creative Commons“ interneto svetainėje (<https://creativecommons.org/>) paskelbta informacija. Klasifikatorius yra nesudėtingas, sąrašinės struktūros. Jame pateikiamos skaitmeninių bylų ženklavimo santrumpos. Kiekviena iš jų papildomai aprašyta šiais duomenimis: ženklavimo santrumpos pavadinimas lietuvių ir anglų kalbomis, skaitmeninės bylos naudojimo sąlygos, licencijos ar pareikšties sutartinis ženklas, licencijos ar pareikšties aprašymas, licencijos ar pareikšties versija bei nuorodos į versijos aprašymus lietuvių ir anglų kalbomis. Nuo kitų metų pradžios portale www.limis.lt visoms viešinamoms skaitmeninėms byloms taps privaloma nurodyti licenciją ar pareikštį, kuri interneto naudotojui leis suprasti, kokiomis sąlygomis galima naudoti viešinamą skaitmeninį turinį.

Viešosios srities žymuo (*Public Domain Mark*)

Naudojimo teisės neribojamos.

Viešosios srities žymeniu ženklunami tie objektai, kurių autorių (atlikėjų) turtinių teisių apsaugos terminas yra pasibaigęs, arba tie objektai, kurie nėra laikomi autoriniais kūriniais. Šiuo žymeniu paženklinatą objektą visuomenės nariai gali laisvai ir neribotai naudoti, įskaitant, kopijuoti, platinti, daryti pakeitimus, kurti išvestinius kūrinius, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais, neprašydami leidimo. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymu, naudojant viešosios srities žymeniu paženklinatą autorinį kūrinį privaloma nurodyti jo autorių /-ius (atlikėją /-us).

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/pd-2/>

„Creative Commons“ Priskyrimo viešajai sričiai žymuo
(*Creative Commons Public Domain Dedication*)

Naudojimo teisės neribojamos.

CC0 žymuo nurodo, kad autorius (atlikėjas) į žymeniu pažymėtą objektą yra atsisakęs visų autoriaus teisių (tiek turtinių, tiek neturtinių) ir jis atiduodamas viešajai sričiai (PD). CC0 pažymėtus objektus galima neribotai naudoti taip, kaip naudotojas mano esant reikalinga: kopijuoti, daryti pakeitimus, kurti išvestinius kūrinius, naudoti tiek komerciniais, tiek nekomerciniais tikslais be jokių papildomų sąlygų.

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/cc0/>

„Creative Commons“ Priskyrimo viešoji licencija
(*Creative Commons Attribution*)

Naudojimo teisės neribojamos.

CC BY yra daugiausia teisių suteikianti „Creative Commons“ licencija, leidžianti neribotai naudoti ją paženklintą objektą, įskaitant ir galimybę kopijuoti, modifikuoti, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais.

Naudojant CC BY paženklintą objektą naudotojas privalo nurodyti pradinio kūrinio autorių /-ius ar atlikėją /-us ir tai, ar buvo atliktos modifikacijos.

CC BY licencija taikoma, kai institucija yra pasirašiusi sutartį ir perėmusi visas kūrinio išimtinės turtinės teisės, kurių apsaugos terminas dar nėra pasibaigęs.

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/cc-by/>

„Creative Commons“ Priskyrimo-Analogiško platinimo viešoji licencija (*Creative Commons Attribution-ShareAlike*)

Naudojimo teisės neribojamos.

CC BY-SA licencija leidžia neribotai naudoti objektą – kopijuoti, modifikuoti, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais, tačiau modifikacijas atlikęs asmuo privalo savo kūrybos rezultatus paskelbti ir jais dalytis tomis pačiomis sąlygomis, kurios buvo taikomos pradinio kūrinio naudojimui.

Naudojant CC BY-SA paženklinimą objektą naudotojas privalo nurodyti pradinio kūrinio autorių /-ius ar atlikėją /-us ir tai, ar buvo atliktos modifikacijos, bei suteikti analogiškas teises į išvestinius kūrinius tolesniems naudotojams.

CC BY-SA licencija taikoma, kai institucija yra pasirašiusi sutartį ir perėmusi visas kūrinio išimtinės turtines teises, kurių apsaugos terminas dar nėra pasibaigęs, tačiau sutartis su teises perdavusiu subjektu reikalauja (arba pati institucija pageidauja), kad, kuriant išvestinius kūrinius, išvestiniai objektai būtų platinami analogiškais sąlygomis.

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/cc-by-sa/>

Autorių teisės nebegalioja – tik nekomerciniams tikslams

(*No Copyright - Non-Commercial Use Only*)

Naudojimo teisės ribojamos.

Pareikštis NoC-NC nurodo, kad galiojančių objekto autorių / gretutinių turtinių teisių nėra, tačiau objektą galima naudoti tik nekomerciniais tikslais. Pareikštis turėtų būti taikoma vienu konkrečiu atveju, kai atminties institucija, skaitmenindama viešosios srities

objektus, dirba kartu su partneriu iš privačiojo sektoriaus, tai yra viešosios ir privačiosios partnerystės (PPP) atveju. Jei atminties institucija turi su tokia privačiojo sektoriaus įmone bendradarbiavimo sutartį ir tokia sutartis įpareigoja riboti skaitmeninamų objektų naudojimą komerciniais tikslais tam tikrą laikotarpį, suskaitmeninti objektai ženklinami NoC-NC.

Pareikštis NoC-NC leidžia internete taip paženklintą objektą ap tikusiam asmeniui atlikti bet kokius veiksmus, neribotai naudoti objektą visais norimais būdais, išskyrus naudojimą komerciniais tikslais. Jei sutartyje su privačiojo sektoriaus įmone nustatytu laikotarpiu koks nors naudotojas norėtų panaudoti objektą komerciniais tikslais, jis dėl naudojimo sąlygų turėtų susitarti su atminties institucijos partnere – privačia įstaiga.

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/noc-nc/>

NoC-OKLR OTHER LEGAL RESTRICTIONS

Autorių teisės negalioja – kiti teisiniai apribojimai
(*No Copyright – Other Known Legal Restrictions*)

Naudojimo teisės ribojamos.

Pareikštis NoC-OKLR nurodo, kad galiojančių objekto autorių (gretutinių) turtinių teisių nėra, tačiau yra kitų teisinių apribojimų, ribojančių objekto naudojimo galimybes. Kitos teisės ar įstatyminės nuostatos, ribojančios naudojimą gali būti: teisė į atvaizdą, asmens duomenys, kitų valstybių teisinio reglamentavimo ypatybės ir skirtumai, kitos teisės (teisiniai apribojimai). Institucija, naudodama šią pareikštį, turėtų pateikti ir interaktyvią nuorodą į interneto puslapį, kuriame daugiau paaiškinami objektą laisvai naudoti trukdantys apribojimai (pavyzdžiui, tai galėtų būti nuoroda į konkretų teisės aktą, į tokio ribojimo aprašymą ar kitą dokumentą).

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/noc-oklr/>

„Creative Commons“ Priskyrimo-Jokių išvestinių kūrinių viešoji licencija (*Creative Commons Attribution-NoDerivatives*)

Naudojimo teisės ribojamos.

CC BY-ND licencija leidžia neribotai naudoti ja paženklintą objektą, įskaitant ir galimybę kopijuoti, skelbti, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais, tačiau draudžia kūrinių keisti, modifikuoti, kurti išvestinius kūrinius.

Naudojant CC BY-ND licencija paženklintą objektą naudotojas privalo nurodyti autorių /-ius ar atlikėją /-us ir neatlikti jokių kūrinių modifikacijų, nekurti išvestinių kūrinių.

CC BY-ND licencija taikoma, kai tebegalioja kūrinių autorių ar atlikėjų teisės, o sutartis su autorių ar gretutinių teisių subjektu, iš kurio buvo perimtos turtinės teisės, draudžia kūrinių keisti, modifikuoti ir kurti išvestinius kūrinius.

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/cc-by-nd/>

„Creative Commons“ Priskyrimo-Nekomercinio naudojimo viešoji licencija (*Creative Commons Attribution-NonCommercial*)

Naudojimo teisės ribojamos.

CC BY-NC licencija leidžia neribotai naudoti ja paženklintą objektą, įskaitant ir galimybę kopijuoti, modifikuoti, skelbti, viešai rodyti, kurti išvestinius kūrinius, tačiau leidžia objektą (ir pagal jį sukurtus išvestinius kūrinius) naudoti tik nekomerciniais tikslais.

Naudojant CC BY-ND licencija paženklintą objektą naudotojas privalo nurodyti autorių /-ius ar atlikėją /-us, nurodyti, ar atlikta

modifikacijų ir nenaudoti objekto (ar pagal jį sukurtų išvestinių kūrinių) turint komercinių tikslų.

CC BY-NC licencija taikoma, kai tebegalioja kūrinio autorių / gretutinės turtinės teisės, o komercinį objekto naudojimą draudžia arba sutartis su autorių / gretutinių teisių subjektu, iš kurio buvo perimtos turtinės teisės, arba kiti institucijos sutartiniai įsipareigojimai.

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/cc-by-nc/>

CC BY-NC-SA

„Creative Commons“ Priskyrimo-Nekomercinio naudojimo-Analogiško platinimo viešoji licencija (*Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike*)

Naudojimo teisės ribojamos.

CC BY-NC-SA licencija leidžia naudoti taip paženklintą objektą, taip pat kopijuoti, modifikuoti, kurti išvestinius kūrinius, tačiau tik nekomerciniais tikslais ir įpareigoja modifikacijas atlikusį asmenį savo kūrybos rezultatus paskelbti ir jais dalytis tomis pačiomis sąlygomis, kurios buvo taikomos pradinio kūrinio naudojimui.

Naudojant CC BY-NC-SA paženklintą objektą naudotojas privalo nurodyti autorių /-ius ar atlikėją /-us, nurodyti, ar atlikta modifikacijų suteikti analogiškas teises į išvestinius kūrinius tolesniems naudotojams ir nenaudoti objekto (ar pagal jį sukurtų išvestinių kūrinių) turint komercinių tikslų.

CC BY-NC-SA licencija taikoma, kai tebegalioja kūrinio autorių / gretutinės turtinės teisės, o komercinį objekto naudojimą draudžia ir dalinimasi išvestiniais kūrinių įpareigoja arba sutartis su autorių / gretutinių teisių subjektu, iš kurio buvo perimtos turtinės teisės, arba kiti institucijos sutartiniai įsipareigojimai.

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/cc-by-nc-sa/>

„Creative Commons“ Priskyrimo-Nekomercinio naudojimo-Jokių išvestinių kūrinių viešojo licencija (*Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives*)

Naudojimo teisės ribojamos.

CC BY-NC-ND licencija leidžia naudoti ja paženklintą objektą tik nekomerciniais tikslais, be to, draudžia modifikacijas, išvestinių kūrinių kūrimą.

Naudojant CC BY-NC-ND paženklintą objektą naudotojas privalo nurodyti autorių /-ius ar atlikėją /-us, nenaudoti objekto turint komercinių tikslų ir neatlikti jokių kūrinio modifikacijų, nekurti išvestinių kūrinių.

CC BY-NC-ND licencija taikoma, kai tebegalioja kūrinio autorių / gretutinės turtinės teisės, o komercinį objekto naudojimą ir išvestinių kūrinių kūrimą draudžia arba sutartis su autorių / gretutinių teisių subjektu, iš kurio buvo perimtos turtinės teisės, arba kiti institucijos sutartiniai įsipareigojimai.

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/cc-by-nc-nd/>

Autorių teisės saugomos (*In Copyright*)

Naudojama gavus leidimą.

Pareikštis *InC* nurodo, kad kūrinio autorių / gretutinės turtinės teisės tebegalioja ir yra tokios, kaip jas numato reguliuojantis įstatymas.

Su *InC* paženklintu objektu naudotojas gali tik susipažinti, jį analizuoti (skaityti, klausyti, peržiūrėti), bet teisėtai negali kopijuoti, daryti pakeitimų, kurti išvestinių kūrinių, niekaip kitaip panaudoti nei komerciniais, nei nekomerciniais tikslais. Norėdamas atlikti

kokius nors veiksmus su *InC* paženklinytu objektu, naudotojas turi kreiptis į teisių turėtoją.

Pareikštis *InC* taikoma tais atvejais, kai tebegalioja kūrinio autorių ar gretutinės turtinės teisės, o sutartis su autorių / gretutinių teisių subjektu sudaro galimybę tik skaitmeninti objektą ir padaryti jį viešai prieinamą kompiuterių tinklais, taip pat ir internete.

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/inc/>

InC-EDU **EDUCATIONAL
USE PERMITTED**

Autorių teisės saugomos – leidžiama naudoti edukaciniais tikslais
(*In Copyright – Educational Use Permitted*)

Naudojama gavus leidimą.

Pareikštis *InC-EDU* nurodo, kad kūrinio autorių ar gretutinės turtinės teisės tebegalioja, tačiau objektą leidžiama naudoti edukaciniais tikslais.

InC-EDU pareikštimi paženklintą objektą naudotojas gali panaudoti edukacijai visais norimais būdais (įskaitant kopijuoti, skelbti, rodyti, daryti pakeitimus ir kurti išvestinius kūrinius), neatsiklausdamas teisių turėtojo. Naudotojas, norėdamas panaudoti *InC-EDU* paženklintą objektą ne edukaciniais tikslais, turi kreiptis į teisių turėtoją ir derėtis dėl naudojimo sąlygų.

Svarbu žinoti, kad pareikštis *InC-EDU* leidžia kūrinį naudoti edukaciniais tikslais daug plačiau nei Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas, kuris dažniausiai nesuteikia teisės į viso kūrinio atgaminimą ar teisės į neribotą prieigą internetu. Todėl pareikštis *InC-EDU* taikoma, kai tebegalioja kūrinio autorių / gretutinės turtinės teisės, o sutartis su autorių / gretutinių teisių subjektu sudaro galimybę objektą skaitmeninti ir padaryti prieinamą naudojimui internete bei kitomis priemonėmis tik edukaciniais tikslais.

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/inc-edu/>

Autorių teisės saugomos – ES kūrinys našlaitis (*In Copyright – EU Orphan Work*)

Naudojama gavus leidimą.

InC-OW-EU pareikštami ženklina nenustatytų teisių turėtojų kūriniai („kūriniai našlaičiai“).

„Kūrinius našlaičius“ leidžiama tik skaitmeninti ir padaryti prieinamus internetu. Naudotojas, aptikęs internete tokį kūrinį, gali su juo susipažinti, jį analizuoti, tačiau negali jo naudoti niekaip kitaip.

Išsamiau: <https://cc.lnb.lt/inc-eu-ow/>